

Stockholms Natur

PROGRAMBLADET SEPTEMBER 2018 – FEBRUARI 2019

STOCKHOLMS OCH SÖDERORTS NATURSKYDDSFÖRENINGAR • ÅRGÅNG 31

Rösta för miljön: Det här lovar Stockholms politiker göra nästa mandatperiod

Vi frågade de politiska partierna i Stockholms stadshus vilka av våra följande frågor som de kommer att verka för att genomföra under nästa mandatperiod. Det är frågor som vi anser vara viktiga för Stockholms miljö och natur.

Totalt handlar det om tio enkätfrågor som spänner över en rad miljöfrågor. Klimatfrågan berörs indirekt i flera frågor. Frågorna berör allt ifrån traditionella frågor som skydd av natur till högaktuella frågor som möjligheten att införa nya miljözoner.

Det är glädjande att se att flertalet partier håller med oss på många punkter, och att vi i flera frågor fått positivt besked från partier i båda blocken. Det gäller till exempel insamling av matavfall, cirkulär ekonomi inom kommunen, satsningar på friluftsliv och investeringar för ökad cykelinfrastruktur. Det bådär gott inför framtiden.

Flera partier har givit "delvis" (gul gubbe) som svar, vilket ofta innebär att partierna ser frågan som mångdimensionell och att omständigheter försvårar att utlova ett "ja". Svaret "delvis" ger en bra ingång till fortsatt dialog med respektive parti.

VÄGISARE FÖR PARTIERNAS MILJÖTÄNK

Av utrymmesskäl publiceras inte alla svar med kommentarer här, men de finns att läsa på www.stockholm.naturskyddsforeningen.se. Sedan enkäten vi gjorde inför valet 2014 har två nya partier kommit in i kommunfullmäktige: Sverigedemokraterna och Feministiskt initiativ.

Foto: Anders Tranberg

ENKÄTFRÅGOR SOM BESVARATS

Ska åtgärder sättas in för att minska privatbilismen i Stockholms stad under mandatperioden (och alltså bidra till att minska det totala vägtrafikarbetet inom kommunen)?	😊	😊	😊	😊	😊	😊	😊	😊	😊
Ska kommunen välja bort motorvägstunneln Östlig förbindelse mellan Nacka och Ropsten för att istället fokusera på andra trafiklösningar för persontransport över Saltsjö-Mälarsnittet?	😞	😞	😞	😞	😞	😊	😊	😞	😊
Ska Stockholm införa miljözoner klass 2 och 3 så fort det är praktiskt genomförbart?	😊	😞	😊	😞	😊	😊	😊	😞	😊
Ska kommunen kraftsamla för att nå 70 procent insamlat matavfall till 2020 genom att samla in mer avfall från restauranger och livsmedelsbutiker, samt ställa hårda krav på egna verksamheter?	😊	😊	😊	😊	😊	😊	😊	😊	😊
Ska fler naturreservat inrättas under mandatperioden?	😊	😊	😊	😞	😊	😊	😊	—	😊
Ska en ny cykelmiljard avsättas under mandatperioden för att hålla tempot uppe i utbyggd cykelinfrastruktur, cykelgarage, vinterunderhåll m.m.?	😊	😞	😊	😊	😞	😊	😊	😊	😊
Ska Stockholm öka tempot i satsningar på friluftsliv/mer utevistelse under mandatperioden, med målet att nå topp tre i Naturvårdsverkets ranking av årets friluftskommun?	😊	😞	😊	😊	😊	😊	😊	😊	😊
Ska kommunen under mandatperioden arbeta aktivt för att implementera cirkulär ekonomi inom de områden där det är möjligt?	😊	😊	😊	😊	😊	😊	😊	—	😊
Ska kommunen öronmärka pengar i budgeten under mandatperioden för att bygga ekodukter/faunapassager över trafikbarriärer till nytta för både människor och djur?	😊	😊	😊	😞	😞	😊	😊	😊	😊
Ska Stockholm styra mot att andelen vegetarisk mat ökar i egna bolag och verksamheter, tex. genom att tillämpa "Ät varannan vegetarisk" (varannan av antingen lunch eller middag vegetarisk)?	😊	😊	😊	😞	😊	😊	😊	😊	😊

VOLONTÄR FÖR EN DAG

Vill du göra något för miljön utan att knyta dig till någon särskild grupp eller nätverk? Då kan du anmäla dig som miljövolontär och få erbjudanden om att delta i enskilda natur- och miljöevent. Det kan handla om att dela ut informationsblad, rodde prylar eller stå värd för en utställning. Du bestämmer hur många event du vill delta i och vad du vill göra. Välkommen att göra en insats för miljön! Kontakta sthlm.krets@naturskyddsforeningen.se eller soderort@naturskyddsforeningen.se.

HAR VI DIN E-POSTADRESS?

Vi vill kunna meddela aktiviteter och information via mejl. Skicka din e-postadress med medlemsnummer och namn till kretsen du tillhör (Söderortskretsen omfattar stadsdelarna Enskede-Årsta-Vantör, Farsta och Skarpnäck, övriga stadsdelar i Stockholm tillhör Stockholmskretsen). Kontakta sthlm.krets@naturskyddsforeningen.se eller soderort@naturskyddsforeningen.se.

AKTIVITETSKALENDERN

Under rubriken Aktivitetskalendern på våra webbplatser hittar du alla våra aktiviteter:

www.stockholm.naturskyddsforeningen.se
www.soderort.naturskyddsforeningen.se

TILLSAMMANS ÄR VI STARKA

Vill du göra något för natur och miljö i din närhet och med större perspektiv? Naturskyddsforeningen är en stark röst i miljödebatten med sina 226 000 medlemmar i Sverige. Vi arbetar för naturen runt husknuten och med de globala miljöfrågorna. Naturskyddsforeningens fem huvudområden är Hav och fiske, Jordbruk och mat, Klimat, energi och transporter, Miljögifter samt Skog- och naturvård.

ENGAGERA DIG FÖR MILJÖN

Vi söker nya personer till våra styrelser som vill vara med och påverka miljön i Stockholm. Du behöver inte vara natur- eller miljöexpert, utan vi ser lika gärna att du har erfarenhet av till exempel media eller ekonomi. Kontakta sthlm.krets@naturskyddsforeningen.se eller soderort@naturskyddsforeningen.se.

FACEBOOK

Ta del av nyhetsflödet genom att gilla din krets på Facebook! Sök på Stockholms naturskyddsforening respektive Söderorts naturskyddsforening.

Foto: Anders Tranberg

STOCKHOLMS OCH SÖDERORTS NATURSKYDDSFÖRENINGAR

Stockholms naturskyddsforening och Söderorts naturskyddsforening är lokala kretsar inom Naturskyddsforeningen. Tillsammans är vi 27 400 medlemmar. Geografiskt omfattar Söderortskretsen stadsdelarna Enskede-Årsta-Vantör, Farsta och Skarpnäck. Medlemmar från övriga stadsdelar i Stockholm tillhör Stockholmskretsen.

STOCKHOLMSKRETSENS STYRELSE

Anders Tranberg, ordförande och grönområdesfrågor 073-724 63 07; Erik Forsman, kassör; Janaki Haag; Ingrid Bergenudd, sekreterare; Fredrick Regnell; Anky Enskog; Sofia Svensson; Ingela Norlin; Sara Olsson.
www.stockholm.naturskyddsforeningen.se

SÖDERORTSKRETSENS STYRELSE

Gofi Aldstam, ordförande, webbansvarig och kommunikator, 073-844 68 68; Staffan Winther, vice ordförande, 070-516 12 34; Lasse Lidgren, sekreterare, 070-278 08 16; Elsa Lindahl, kassör, 070-445 21 27; Alice Knutas, ledamot, medlems- och e-postansvarig, 070-911 13 48.
www.soderort.naturskyddsforeningen.se

Redaktion programbladet

Ingrid Bergenudd och Elsa Lindahl
Layout: Jonas Nilsson
Omslagsfoto: Anders Tranberg

BLI MEDLEM I NATURSKYDDSFÖRENINGEN!

Stöd kampen för natur och miljö. Tillsammans har vi kraft att förändra. Som medlem får du vår medlemstidning Sveriges Natur 5-6 ggr/år, möjlighet att delta i olika aktiviteter där du bor och rabatt på seminarier och andra evenemang som vi arrangerar. Medlemsavgift: 295 kr/år. Anmäl dig på www.naturskyddsforeningen.se.

Höstens & vinterns program

Vi vill gärna att du anmäler dig till våra arrangemang eftersom det underlättar planeringen. Har du missat sista anmälningssdag går det oftast bra att efteranmäla. Hör gärna av dig om du blir förhindrad att delta i aktivitet du anmält dig till. Obs! Oförutsedda programändringar kan förekomma. Se våra webbplatser för aktuell information.

Aktiviteterna anordnas i samarbete med Studieförbundet.

SEPTEMBER

STOCKHOLM URBAN GARDEN SHOW

8-9 SEPTEMBER, LÖRDAG OCH SÖNDAG

Den 8 september kl 10 öppnar Stockholm urban garden show i Tantolunden på Södermalm. Under två dagar kan besökarna upptäcka och inspireras av spännande visningsträdgårdar, lyssna på intressanta föredrag och diskussioner, få tips om odling, köpa bland annat trädgårdsprylar och honung. Naturskyddsföreningen kommer att medverka.

CAFÉREPET – TEMA LAGA

13 SEPTEMBER, TORSDAG, KL 18-20

Ta med dig dina trasiga prylar och laga eller ändra dem. Sy- och återbruksexperten ger praktiska råd om hur du kan laga och förlänga livet på textilier och kläder. Efter en kort introduktion ges möjlighet till tips kring just ditt projekt. Vi bjuder på eko-fika och diskuterar gärna hållbar livsstil. Anordnas av Handla miljövänligt-gruppen i samarbete med Refo och Stockholms läns hemslöjdsförening. **Samling:** Meddelas i samband med anmälan.

Info & anmälan: Senast 10 september till hmvgruppen@gmail.com.

SVAMPAR I BORNSJÖ-SKOGEN

16 SEPTEMBER, SÖNDAG, KL 9.25-CA 15

I skogarna kring fridlysta Bornsjön letar vi efter säsongens läckerheter. Tänk att fylla frysa, skafferier och stekpanna med vad skogen bjuder! Ta med rejäla kängor eller stövlar, kläder efter väder, matsäck, korg, renskniv och helst svampbestämningslitteratur. Vi börjar vid busshållplats Lindhov, vandrar framför

Foto: Naturskyddsföreningen/Bildbanken Naturkontakt

allt runt Männöhalvön och avslutar någonstans närmare Norsborgs station.

Samling: Busshållplats Lindhov (708) kl 10.02. Buss 708 avgår från Hallunda t-banestation kl 9.56 mot Rönninge (Obs utgång till höger från t-banespärren, ej busshållplats Hallunda centrum). Alternativ resväg buss 708 från Rönninge kl 9.29, till Lindhov kl 9.39.

Anmälan: Helst senast 13 september till Lasse Lidgren, lasse.lidgren@pp.ephone.se.

Info: Tel 070-278 08 16.

FILMVISNING: SISTA SKÖRDEN

19 SEPTEMBER, ONSDAG, KL 18.30-20.30

Kemikaliegruppen bjuder in till filmvisning av dokumentären Sista skörden av Tina-Marie Qwiberg. Den handlar om att den industriella livsmedelsproduktionen utarmar våra jordar vilket påverkar näringsinnehållet i maten och i förlängningen vår hälsa. En film om ett av våra viktigaste ekosystem och en förutsättning för vår överlevnad. Efter filmen finns tid för diskussion och reflektion med inbjuden expert.

Samling: Naturskyddsföreningens rikskansli, Åsögatan 115, 2 tr. **Info & anmälan:** Senast 17 september till kemikaliegruppen@gmail.com.

FAMILJEGUIDNING I FLATENS NATURRESERVAT

30 SEPTEMBER, SÖNDAG, KL 10.15-14.30

Sjön Flaten är omgiven av skog med ett utlopp till Drevviken via en artrik bäckravin. Flatens naturreservat är stort, 750 hektar, och innehåller en rad olika naturtyper och akvatiska miljöer. Anders Tranberg visar oss

runt på en vandring på skogsstigar/ grusvägar och berättar om natur och kultur. Ta med fika! Rejåla skor är bra att ha. Ca 5–6 km.

➤ **Samling:** Busshållplats Orhem. Avslutning vid Flatenbadet.
Info: Anders Tranberg, tel 073-724 63 07, anders.tranberg@naturskyddsforeningen.se (ej föränmälan).

Kostnad: Gratis för medlemmar, övriga 50 kr.

OKTOBER

MILJÖVÄNLIGA VECKAN: ÅTERBRUKSFESTIVAL

VECKA 40

Under miljövänliga veckan anordnar Handla miljövänligt-gruppen tillsammans med Refo och Stockholms läns hemslöjdsförening en minifestival under en dag med temat återbruk. Där får du träffa aktörer som bidrar till ett mer hållbart samhälle, lyssna på inspirerande föreläsare och delta i praktiska workshops om hur just du kan ta vara på det du har.

➤ **Håll koll** på <https://www.facebook.com/naturskyddsforeningen.stockholm> eller kontakta hmvgruppen@gmail.com för mer info.

SÖDERTÖRN I HÖSTFÄRGER

7 OKTOBER, SÖNDAG, KL. 9.08–CA 16

En härlig höstvandring längs Sörmlandsleden, från Ösmo till Hemfosa. Vi kommer att vandra i omväxlande natur, i skog, längs sjöar och

Foto: Anders Tranberg

våtmarker. Kläder och skor efter väderlek. Ta med matsäck för hela dagen. Vandringen är 14,5 km lång.

➤ **Samling:** Ösmo pendeltågsstation, kl 09.08. Obs! Kolla med SL.
Info & anmälan: Senast 5 oktober till Elsa Lindahl, elsa.k.lindahl@gmail.com, tel 070-445 21 27

SKOGSPÄRLAN RYSSBERGEN – STADSNÄRA GAMMELSKOG

14 OKTOBER, SÖNDAG, KL 10.15–CA 13

Ryssbergen ligger i Nacka, men bara 5 km från Sergels torg. Skogsstyrelsen har beskrivit Ryssbergen som ett Tyresta i miniatyr på grund av dess

mycket höga naturvärden. I juni i år brann åtta hektar av Ryssbergen, vi tittar på hur branden påverkat skogen och vandrar bland mycket gamla tallar. Anders Tranberg guidar och visar oss runt på stigar. Ca 3 km som bitvis går uppför och nedför, kan upplevas fysiskt ansträngande. Ta med fika!

➤ **Samling:** Busshållplats Finntorp (buss avgår från Slussen).
Info: Anders Tranberg, tel 073-724 63 07, anders.tranberg@naturskyddsforeningen.se (ej föränmälan).
Kostnad: Gratis för medlemmar, övriga 50 kr.

LÄR DIG OM DET GRÖNA KÖKETS MAT

14 OKT, SÖND, KL 17 TILLS VI ÄR KLARA

Hur ska vi äta mer hållbart? Vi utforskar och inspireras av det gröna köket under en kväll genom att lära oss om vegansk mat av Alice, som med en kompis just släppt kokboken "Gröna linjen". Sedan samlas vi runt matbordet för att äta gott och prata hållbar mat.

➤ **Samling:** Snabbköpet i Gröndal, Ljustöparbacken 1, kl 17. Hållplats Trekanten med Tvärbanan.
Anmälan: Alice Knutas, tel 070-911 13 48 eller aliceknutas92@gmail.com.
Kostnad: 150 kr, swisha på plats.

INGEMAR LIND: VILDMARKSFÅGLAR

15 OKTOBER, MÅNDAG, KL 19

Vildmark. Själva ordet beskriver en stämning, en storslagenhet. För mig är det ändå främst ljudupplevelser. Tranparets triumfrop utifrån myren. Sångsvanarnas hälsningsceremonier. Spillkråkans dova trumvirvel. Jag har i den här filmen mer än tidigare lagt vikten vid detta med naturens egna ljud. Allt för att försöka skapa den riktiga vildmarksstämningen, långt från vardagens buller och stresstillvaro. En del av den svenska naturen där människan är en åhörare och en betraktare med förhoppningsvis hänsyn, respekt och ödmjukhet som färdkost.

➤ **Samling:** Naturskyddsföreningens rikskansli, Åsögatan 115, 2 tr.
Kostnad: Medlem 80 kr, övriga 100 kr

DISKUSSIONSKVÄLL OM PLAST I VÅR VARDAG

17 OKTOBER, ONSDAG, KL 18.30–20.30

Välkommen till en föreläsning- och diskussionskväll som belyser olika aspekter av plast. Cecilia Hedfors (sakkunnig miljögifter på Naturskyddsföreningen) och Berit Gewert (forskare som bland annat studerat mikroplast i Stockholms skärgård) föreläser om plast i vår vardag samt hur plast, mikroplast och kemikalier i plast påverkar oss och vår miljö. Vi tipsar om smart plastanvändning i din vardag samt hur vi kan påverka i större omfattning. Tid finns för diskussion och frågor.

➤ **Samling:** Naturskyddsföreningens rikskansli, Åsögatan 115, 2 tr.
Anmälan: Senast 15 oktober till kemikaliegruppen@gmail.com.

NOVEMBER

NORRA DJURGÅRDEN – UPP-TÄCK NATIONALSTADSPARKEN

3 NOVEMBER, LÖRDAG, KL 11–CA 13

Vandring i världens första nationalstadspark genom varierad natur och ett historiskt landskap. I höstens färger hoppas vi se en del av parkens djurliv och förstå mer av vikten av att bevara stora parker i stora städer. Anders Tranberg guidar. Avslut sker på Stora

Skuggans värdshus där den som vill kan äta ekologiskt/närproducerat eller fika. Ca 4 km.

➤ **Samling:** Utanför t-banestation Tekniska högskolan, uppgång mot KTH där även uppgång till Östra station ligger. Avslutning vid Stora skuggan, t-banestation Stockholms universitet ligger ca 1 km därifrån.
Info: Anders Tranberg, tel 073-724 63 07, anders.tranberg@naturskyddsforeningen.se (ej föränmälan).
Kostnad: Gratis för medlemmar, övriga 50 kr.

PÄR HOLMGREN

5 NOVEMBER, MÅNDAG, KL 18.30–20

Efter 20 år som meteorolog på SVT arbetar Pär som naturskadeexpert på Länsförsäkringar, främst med klimatförändringarna. Han föreläser om kopplingarna mellan miljöfrågor, klimatfrågor och mer humanitära frågeställningar. Går vi mot en ny istid eller blir det bara varmare? Pär vill förklara kopplingarna mellan de rena miljöfrågorna, de naturvetenskapliga frågorna och deras följdverkningar samt de mer humanitära frågeställningarna. Pär Holmgren lär dig tolka de många klimatbudskap som möter oss och ger också tips om hur du kan "klimatsäkra" ditt dagliga liv.

➤ **Samling:** Naturskyddsföreningens rikskansli, Åsögatan 115, 2 tr.
Info & anmälan: Senast 1 november till Peder Berentsen, info@framtidsspaning.se.

CAFÉREPET – TEMA VÅRDA

8 NOVEMBER, TORSDAG, KL 18-20

Ta med älskade prylar och få tips om hur du kan vårda dem. Sakkunniga ger praktiska råd om hur du kan förlänga livet på kläder och läderprodukter. Efter en kort introduktion får du möjlighet att få tips kring just dina prylar. Vi bjuder på eko-fika och diskuterar gärna hållbar livsstil. Aktiviteten anordnas av Handla miljövänligt-gruppen i samarbete med Refo och Stockholms läns hemslojdsförening.

👉 **Samling:** Meddelas i samband med anmälan.

Info & anmälan: Senast 5 november till hmvgruppen@gmail.com.

HÖSTSTÄDNING PÅ EKUDDEN

11 NOVEMBER, SÖNDAG, KL 10-CA 15

På vår egen kretsäng Ekudden i Flatens naturreservat plockar vi ihop och eldar kvistar och grenar från årets röjningar, samt rensar skräp från stranden. När elden har övergått till glöd är det mysigt att grilla, så fyll din matsäck med termosdricka och något att grilla. Ta med oömma kläder. Vi står för redskapen.

👉 **Samling:** Ängen vid Ekudden, norra stranden av Flatensjön, intill Listuddens gård, ca 2 km söder om Skarpnäcks t-banestation.

Info: Lasse Lidgren, tel 070-278 08 16, lasse.lidgren@pp.ephone.se.

HÖGDALENS BOKOLS-ANLÄGGNING

14 NOVEMBER, ONSDAG, KL 18

I Högdalen finns en världsunik biokolsanläggning. Där förvandlas stockholmarnas trädgårdsavfall till biokol. Biokol har fantastiska egenskaper som jordförbättringsmedel samtidigt som det motverkar klimatförändringarna genom att binda kol i marken i tusentals år. Vi får först en presentation på kontoret och får sedan gå och titta på anläggningen.

👉 **Samling:** Stallarholmsvägen 27, Högdalen. Reseansvisning lämnas vid anmälan.

Anmälan: Senast 9 november till ingrid_bergenudd@hotmail.com, tel 070-430 27 29.

WORKSHOP DEO + ANSIKTSOLJA

28 NOVEMBER, ONSDAG, KL 18.30-20.30

Sara Nomberg från Naturskyddsföreningens kemikaliegrupp föreläser om varför du ska handla miljövänliga hudvårdsprodukter och vilka värstingar du bör undvika. Därefter tillverkar vi en aluminiumfri deodorant samt ansiktsolja med ekologiska ingredienser, som du får ta med hem. Möjlighet att doftsätta produkterna.

👉 **Samling:** Naturskyddsföreningens rikskansli, Åsögatan 115, 2 tr. **Info & anmälan:** Senast 26 november till kemikaliegruppen@gmail.com. Begränsat antal platser. **Kostnad:** Medlem 50 kr, övriga 70 kr.

DECEMBER

KLIMATSMART JUL

12 DECEMBER, ONSDAG, KL 18.30-20.30

Välkommen till julfika och föreläsning. Kom och mingla med andra medlemmar i Naturskyddsföreningen, träffa styrelsen och personer från våra arbetsgrupper. Peder Berentsen föreläser och ger klimatsmarta tips inför julen. Vi bjuder på ekologiskt kaffe, glögg, ost, pepparkakor med mera som hör julen till.

👉 **Samling:** Naturskyddsföreningens rikskansli, Åsögatan 115, 2 tr. **Info & anmälan:** Senast 10 december till Peder Berentsen, info@framtidsspaning.se.

JANUARI

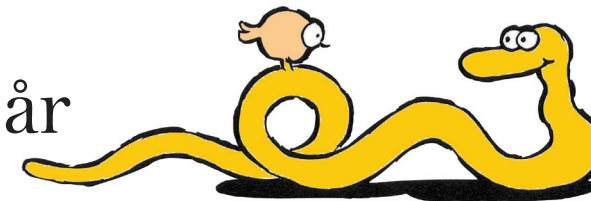
FÖRELÄSNINGSKVÄLL OM KEMIKALIER I HÅRVÅRD

23 JANUARI, ONSDAG, KL 18.30-20

Favorit i repris! Maria Hellström från Greenheads berättar om kemikalier i hårvård samt vilka bättre alternativ som finns. Det kommer att finnas utrymme för diskussion och frågor, samt gör det själv-tips för olika hårprodukter.

👉 **Samling:** Naturskyddsföreningens rikskansli, Åsögatan 115, 2 tr. **Info & anmälan:** Senast 21 januari 2019 till kemikaliegruppen@gmail.com.

Natursnokarna – äventyr i naturen för dig som är mellan 6 och 12 år

Gillar du att snoka runt i skog och mark, så häng med! Vi träffas och tittar på grodor, gråsuggor, sparvar, växter och annat spännande. Vi lär oss mer om naturen och lite om friluftsliv, men framför allt har vi roligt tillsammans, naturintresserade barn och deras vuxna.

Natursnokarna är Naturskyddsföreningens barn- och familjeverksamhet där barn ger sig ut i naturen

tillsammans med någon av sina vuxna. I Stockholm Söderort har vi en egen klubb. Årsavgiften för att vara med i Natursnokarna Söderort är 100 kr per barn och betalas in till Söderorts plusgiro 36 72 73-0. Betalar du under höstterminen gäller avgiften även påföljande år. Som medlem får du programmet utskickat med e-post. Dessutom deltar du vanligtvis gratis på Söderorts natursnoksaktiviteter. Vid vissa aktiviteter kan en självkostnadsavgift för till exempel material eller resor tillkomma. Är du inte anmäld tidigare så gör det samtidigt som du betalar årsavgiften till Agneta Hammar-skiöld: agneta.hd@delta.se. Ange adress, hemtelefon och födelseår. Har du frågor, ring Agneta Hammar-skiöld, tel 0707-26 03 21 (kvällstid).

Höstens & vinterns program

Detta är ett preliminärt program. Några datum och aktiviteter kan komma att flytta runt eller ändras. Och fler aktiviteter kan tillkomma. För mer information och fullständigt program, mejla agneta.hd@delta.se.

GROTTKLÄTTRING

2 SEPTEMBER, SÖNDAG, TYRESÖ

Vi ses på Brevikshalvön ute i Tyresö och undersöker Stockholmsområdets längsta grottsystem. Till vår hjälp har vi en guide som hjälper

oss att klättra och krypa genom Klövbergsgrottan, uppdelade i mindre grupper. Säkerhetsutrustning finns att låna.

Foto: Anna Krusic

De som inte är i grottorna kan äta matsäck vid vattnet, vi kommer att ordna en eld att grilla vid. Föranmälan gäller, då deltagarantalet är begränsat. Information om busstider och annat praktiskt kommer någon vecka i förväg.

VÄSEN I SKOGEN

22 SEPT, LÖRDAG, NACKARESERVATET

Vi ses i skymningen och grillar korv. Ylva berättar om väsen som folk i Norden en gång i tiden trodde fanns i skogen: skogsrån och vittor,

troll och jättar, kanske gastar och spöken.

FISKBAJS OCH PAPAYA

OKTOBER

En lördag i oktober besöker vi

Björn Oliviusson i hans växthus intill Berga gymnasium och tittar på hur han odlar exotiska växter som papaya och banan i vatten som förses med näring av bajsande fiskar, en teknik som kallas aquaponic. Föranmälan krävs eftersom växthuset är ganska litet. Blir vi många får vi gå i omgångar.

BARNENS REGNSKOG

18 NOVEMBER, SÖNDAG, NATURSKYDDSFÖRENINGENS KANSLI

Barnens regnskog visar bilder och berättar för oss om regnskogen, vilka faror som hotar den och vad man kan göra för att bevara den. Efter bildvisningen finns möjlighet att äta matsäck i kansliets lokaler. Den som vill är välkommen att ta med något från godis- eller fikahyllan som inte innehåller palmolja och bjuda sina natursnokskompisar. Berätta gärna om ni hittar något som innehåller palmolja.

NATURHISTORISKA

JANUARI

I januari ser vi till att få en rolig guidning på Naturhistoriska riksmuseet. Föranmälan kommer att krävas.

Våra lokala grupper

ANTI SCAMPI-GRUPPEN

Anti scampi-gruppen uppmärksammar problematiken kring produktionen av tropiska jätteräkor. Genom kontakt med konsumenter, grossister, affärer och restauranger försöker vi få fler att sluta med denna handel. Vi ordnar seminarier och debatter och har kontakt med andra nationella och internationella grupper. Nu behövs en extra ansträngning eftersom de ASC-certifierade räkorna har fått grönt ljus i WWF:s fiskeguide, trots att de räkorna inte är mer hållbart producerade än andra odlade tropiska jätteräkor.

Om du vill vara med i gruppen, anmäl intresse till gudrun.hubendick@naturskyddsforeningen.se.

HANDLA MILJÖVÄNLIGT-GRUPPEN

Handla miljövänligt-gruppen arbetar med frågor som rör hållbar konsumtion och konsumentmakt. Vi arrangerar möten, studiecirkel, butikseveny, klädbyttardagar och mycket annat. Vårt arbete leder ofta till konkreta resultat. Under klädbyttardagarna de två senaste åren har över tusen besökare passat på att uppdatera sin garderob miljömart. Vi behöver dig som vill vara aktiv men även dig som vill hjälpa till någon enstaka gång. Inga förkunskaper behövs.

Kontakt: hmvgruppen@gmail.com.

KEMIKALIEGRUPPEN

Kemikaliegruppen arbetar för att öka medvetenheten och minska exponeringen för farliga kemikalier i vår vardagsmiljö. Vi sprider information och försöker även påverka politiker, näringsliv och olika samhällsinstitutioner. Gruppen träffas regelbundet samt anordnar olika aktiviteter som exempelvis föreläsningar och filmvisningar för allmänheten. Alla är välkomna och inga förkunskaper krävs.

Kontaktperson: Elin Engdahl, kemikaliegruppen@gmail.com.

NÄTVERKET TRAFIKVAL ÖST

Vi är ett nätverk med ett tiotal organisationer som arbetar för att Östlig förbindelse inte ska byggas. Mer info finns på webbplatsen www.trafikvalost.se.

Kontaktperson: Beatrice Sundberg, beatrice.sundberg@naturskyddsforeningen.se.

STADSBYGGNADSGRUPPEN – NYSTARTAD

Vi vill skapa en grön och hållbar stad där människa och natur kan leva i samspel. En stad där alla har nära till grönområden, där vi bygger klimatsmarta hus och där naturområdena har ett rikt växt- och djurliv. Gruppens åtaganden får formas under året, men det är mycket som händer framöver gällande byggplaner i Stockholm som vi kan yttra oss över och fördjupa oss i. Vi bevakar stadsplanering brett, där även ekologi finns med.

Kontakt: plangruppen.stockholmskrets@gmail.com.

TRAFIKGRUPPEN

Vi arbetar med inriktning på att förbättra kollektivtrafik och förutsättningar för cykel- och gångtrafik. Staden kan inte planeras efter biltrafiken, som bör minska. Det är viktigt för att minska utsläppen av klimatgaser, men också för att få en stad som är trevlig att vistas i. Torg och gator som befrias från bilar ger utrymme för socialt liv. Minskad trängsel, mindre risker, buller och avgaser är några av de positiva effekter som enkelt kan uppnås. Vi vill peka ut brister och visa vilka möjligheter som finns, arbeta med information i form av artiklar och insändare, uppvaktning av politiker, möten och manifestationer. Vill du vara med så tveka inte att anmäla dig. Inga förkunskaper behövs och det finns en mängd olika arbetsuppgifter.

Kontakt: trafikgruppensthlm.snf@gmail.com.

VATTENGRUPPEN

Vill du vara med och arbeta för renare vatten i Stockholm? Vårt vatten tampas med många olika problem som överfiske, läkemedelsrester och algblomning. Hjälpa oss att bidra till en bättre vattenmiljö! Är du intresserad av vatten i din närmiljö, vill hjälpa till att driva kampanjer, utbyta kunskap och inspirera andra i vattengruppen? Det kostar inget att gå med, du behöver ingen förkunskap och du bestämmer själv hur mycket du vill engagera dig.

Kontaktperson: Jofina Eveli, vattengrupp.stockholm@gmail.com.

ÄNGSGRUPPEN

Ängsgruppen leder Söderorts-kretsens skötsel av Ekudden vid sjön Flaten i Flatenreservatet i södra Stockholm. Vi har genom ett brukaravtal med Stockholms stad åtagit oss att sköta det 4,4 hektar stora området och där återskapa ett ängslandskap med stort inslag av såväl äldre som yngre ekar. I den årliga skötseln ingår bland annat lövräfsning, slåtter, slyröjning och städning. Vi följer också floran och faunan genom inventeringar. Vill du vara med? Välkommen till höststädning den 11 november och de andra aktiviteterna på Ekudden.

Kontakt: Lasse Lidgren, lasse.lidgren@pp.ephone.se; Birgitta Råstander, birgitta.rastander@hotmail.com, tel 08-94 13 89.

VÅRA LÄNSGRUPPER

CYKELGRUPPEN

Vill du engagera dig i cykelfrågor, ta kontakt med Cécile Everett, cecile.everett@gmail.com. Se även webbplatsen <https://cykelgruppensthlm.slan.wordpress.com/>.

HAVSNÄTVERKET ÖST

Havsnätverket öst är en nystartad motsvarighet till Havsnätverket som funnits på västkusten i flera år. Under hösten kommer vi att lägga upp planer för vad gruppen ska fokusera på. Det finns en undergrupp som ska arbeta med information och planering. Vattenrelaterade frågor av många olika aspekter och inte minst Östersjön utgör en viktig del.

Kontaktperson för Havsnätverket öst är Jörn Hammarstrand, jorn.hammarstrand@gmail.com.

KLIMATGRUPPEN

Klimatgruppen arbetar för att skapa en större medvetenhet och förståelse för klimatproblematiken hos allmänheten i Stockholms län, men även att se möjligheter i stället för problem! Gruppen träffas regelbundet och just nu arbetar vi med kommunikation och solceller. Följ oss gärna på Facebook: Klimatgruppen i Stockholm.

Är du nyfiken och vill veta mer? Kontakta Beatrice Sundberg på beatrice.sundberg@naturskyddsforeningen.se.

SKOGSGRUPPEN

Vi är en exkursionsinriktad arbetsgrupp som inventerar skogarna i länet. Vi arbetar med skogsbruksfrågor som till exempel rekonstruktion tillbaka till naturskogar.

Vill du engagera dig i skogsfrågor, ta kontakt med Ronny Fors, ronny.fors@naturskyddsforeningen.se, tel 073-802 45 43.

Snabbguide till aktiviteter

MEDELA GÄRNA DIN
E-POSTADRESS TILL
KRETSEN DU TILLHÖR.
[STOCKHOLM ELLER SÖDERORT]

KRETSARNAS HÖST- & VINTERPROGRAM

SEP 8-9 Stockholm urban garden show
13 Caférepet – tema laga
16 Svampar i Bornsjöskogen
19 Filmvisning: Sista skörden
30 Familjeguidning i Flatens naturreservat

OKT v 40 Miljövänliga veckan: Återbruksfestival
7 Södertörn i höstfärger
14 Skogspärlan Ryssbergen – stadsnära gammelskog
14 Lär dig om det gröna kökets mat
15 Ingemar Lind: Vildmarksfåglar
17 Diskussionskväll om plast i vår vardag

NOV 3 Norra Djurgården – upptäck nationalstadsparken
5 Pär Holmgren
8 Caférepet – tema vårda
11 Höststädning på Ekudden
14 Högdalens biokolsanläggning
28 Workshop deo + ansiktsolja

DEC 12 Klimatsmart jul

JAN 23 Föreläsningkväll om kemikalier i hårvård

NATURSNOKARNAS PROGRAM

SEP 2 Grottklättring
22 Väsen i skogen
OKT Fiskbajs och papaya
NOV 18 Barnens regnskog
JAN Naturhistoriska

STOCKHOLMS NATURSKYDDSFÖRENING

Besöksadress: Norrtullsgatan 12 N

Postadress: Box 6361, 102 35 Stockholm

sthlm.krets@naturskyddsforeningen.se

www.stockholm.naturskyddsforeningen.se

Facebook: Stockholms naturskyddsförening

SÖDERORTS NATURSKYDDSFÖRENING

[Stadsdelarna Enskede-Årsta-Vantör, Farsta och Skarpnäck]

c/o Staffan Winter, Gribbylundsvägen 81, 187 68 Täby

soderort@naturskyddsforeningen.se

www.soderort.naturskyddsforeningen.se

Facebook: Söderorts naturskyddsförening

Naturskyddsföreningen